

Joh 8, 12 – in serie ‘Jezus stelt zich voor’

Votum – LB 221; groet; Ps 36: 2 DNP; lezen Joh 8, 12-20 / 3, 14-21; GK 172: 1, 2; preek; GK 196; gebed + GK 180d; collecte; LvK 476: 1, 5; zegen

Bergschenhoek 20.2.2022

Zonder licht geen leven **dia**

De zon! Wat kun je ernaar verlangen in de donkere wintermaanden. Als grauwe dagen zich aaneenrijgen. Als het 's avonds vroeg donker is. Je mist het licht van de zon, de warmte op je gezicht. De zon, we genieten ervan. Maar de zon is niet alleen fijn, de zon is ook nodig. De lichtbron van deze aarde, onmisbaar voor zo'n beetje al het leven dat er is. Wat als er geen zon zou zijn, geen licht. Er was alleen maar duisternis. Er zou op deze aarde geen leven mogelijk zijn. Het licht van de zon geeft leven. Zo nodig is de zon. We kunnen niet zonder. Zonder dat licht hebben wij geen leven. Dat gaat over Mij, zegt Jezus in Johannes 8, 12: *Ik ben het licht van de wereld*. Het warme licht om je in te koesteren. Het licht dat net als het zonlicht onmisbaar is voor je leven. Zonder Mij geen leven. Dat maakt Jezus duidelijk met deze uitspraak: Ik ben het licht van de wereld. We gaan kijken hoe en wat Hij ermee bedoelt.

Jezus is het echte licht **dia**

Het is een vrij bekende uitspraak van Jezus. Vaak genoemd. Bijvoorbeeld rond Advent en Kerst. Veel liederen zijn erover gemaakt. Maar hoe bekend ook, als je de uitspraak op je laat inwerken, dan zeg je: ongehoord! Iemand zei ooit eens: Jezus is óf gek óf Hij heeft gewoon gelijk¹. Meer smaken zijn er niet.

Zo ook deze uitspraak. Ongehoord. Ik ben het Licht. Nadruk op *Ik* en *het*. *Ik ben het Licht*. Licht is belangrijk in de Bijbel. Het is het eerste dat God in het leven roept. *Laat er licht zijn*²! Het licht is van God en God is zelf licht. *De HEER is mijn licht, mijn behoud* – zingt David in Psalm 27³. *God woont in een ontoegankelijk licht*, zegt Paulus in een van zijn brieven⁴. Jesaja de profeet kondigt aan dat als eens dat Kind wordt geboren en een Zoon wordt gegeven, er licht zal stralen in de duisternis van de wereld⁵. Licht is in de Bijbel altijd verbonden met God. *God is licht en in Hem is geen spoor van duisternis*, zegt Johannes in zijn eerste brief⁶. Zo belangrijk is licht in de Bijbel.

¹ C.S. Lewis

² Gen. 1, 3

³ Ps 27, 1

⁴ 1Tim 6, 16

⁵ Jes 9, 1 / Luk 1, 78-79

⁶ 1Joh 1, 5

Licht was ook belangrijk bij het feest waar Jezus aanwezig was. Het Loofhuttenfeest. Want daar is Jezus in Johannes 7 en 8. Het Loofhuttenfeest was het feest waarin teruggedacht werd aan de reis in de woestijn. Tijdens deze reist ging God voor het volk uit. In een wolkkolom die licht gaf als ze in het donker moesten lopen. Daarom werd bij het Loofhuttenfeest de tempel feestelijk verlicht en was er een soort optocht met lampen door de straten van Jeruzalem. Naar dat licht verwijst Jezus. Dat licht trekt Hij naar zich toe. Hij zegt: Dat licht van God, dat ben Ik. Ik ben die zuil van licht die voor jullie uitgaat. Die ervoor zorgt dat je niet verdwaalt in het donker. Jezus zegt niet: Je kunt mij vergelijken met dat licht. Hij zegt: Ik **bén** dat Licht. In eigen persoon. Voel je hoe absurd, blasfemisch, het moet hebben geklonken in de oren van de mensen van toen? Zo ver gaat Jezus. Ik ben **hét** Licht. Het echte licht, zonder dit licht geen leven.

Dit licht redt je leven **dia**

Ik zei het al in het begin. Wat als er geen licht zou zijn? In onze doorlopend verlichte Randstad kunnen wij ons er nauwelijks iets bij voorstellen. Wie van jullie heeft wel eens meegemaakt dat je echt in het pikdonker was? Ik maakte het zelf eens mee in de grotten van Limburg. Pikdonker. Geen hand voor ogen kunnen zien. Ik raakte totaal gedesoriënteerd. Het was zelfs een beetje angstig. Dat doet duisternis met een mens. Duisternis jaagt angst aan. Misschien hebben jullie dat ook wel, jongens en meisjes, vroeger of nu nog steeds: bang in het donker. Niks om je voor te schamen, heel gewoon.

Ook in de Bijbel is duisternis angstaanjagend en bedreigend. De wereld wordt getypeerd als een plek van duisternis. Beheerst door de duistere machten van het kwaad. Een zwarte deken die over de aarde ligt. Het is er niet zomaar gekomen. Wij mensen kozen en kiezen er zelf voor door het licht van God te verduisteren. En daarom is er de duisternis van dood die altijd als een donkere wolk boven het leven hangt. Er is de duisternis van zonde en kwaad, waarin mensen zo makkelijk verstrikt raken. Er is duisternis, ook en niet in het minst in mensen zelf.

In die wereld zegt Jezus: *Ik ben het Licht voor de wereld*. Het licht dat je leven redt uit de greep van die zuigende duisternis. Wij mensen staan machteloos tegenover deze duisternis. We zijn er met huid en haar aan overgeleverd. Reddeloos verloren en rijp om voor altijd te verdwalen in het donker. Nee, zegt Jezus, er is Licht dat je redt. Ik ben het Licht. Licht van verzoening en genade. Ja, jullie verdienen de duisternis die jullie zelf over je hebt afgeroepen. Maar Ik kom met licht. Jezus komt om ons mensen te verlossen van de duisternis. Jouw duisternis. Besef goed: Jezus doet dat niet even met een vingerknip, zoals je thuis het licht aanknipt. Hij betaalde er een dure prijs voor. De prijs van zijn leven. Drie uur lang liet God Hem hangen aan het kruis in de allerzwartste pikdonkere duisternis die je je

maar kunt voorstellen. Juist daar schijnt Jezus' licht op zijn diepst. Ik ben het Licht van de wereld, zegt Jezus. Dit licht redt jouw leven.

Dit licht legt alle duisternis bloot **dia**

Licht biedt warmte en veiligheid. Ja. Maar licht heeft ook een andere kant. Als jij in een donkere kamer bent en plotseling gaat het licht aan, dan schrik je, het licht doet pijn aan je ogen. Je duikt ervoor weg. Doe uit dat licht. Nachtdieren schuwen het licht en lopen ervoor weg.

Als het licht van Jezus gaat schijnen, ben je ook opeens helemaal zichtbaar in het licht. Het doet pijn aan je ogen. Je wilt ervoor wegduiken. Open en bloot ligt de duisternis die in jou en mij zit. Dat ingebakken verzet tegen God, die hang naar wat slecht is. Als Jezus' licht gaat schijnen is je eerste reactie helemaal niet: o wat fijn dat licht. Eerder: doe uit dat licht. Het doet mij pijn aan de ogen. Ik wil dit licht niet. *Het licht schuwen*, noemt Jezus dat in Johannes 3, 20, *het licht haten omdat anders je daden bekend worden*. Zoals de Farizeeën doen met wie Jezus in gesprek is in Johannes 8. Ze hebben goed door wat Jezus zegt. Ik ben het Licht voor de wereld. Het licht dat God brengt en is in deze wereld. Dat weigeren ze te erkennen. Wat denkt die Jezus wel. Daar gaat Jezus op in, in de verzen erna. Jullie wijzen Gods getuigenis af.

In die Farizeeën zie je iets wat zo bekend is voor ons mensen allemaal. In Johannes 3 zegt Jezus: *De mensen hielden meer van de duisternis dan van het licht*. De meeste mensen deugen? Ik vraag het mij af. In ieder mens huist die onheilspellende duisternis. Weinig is ervoor nodig om die aan de oppervlakte te laten komen⁷. In Jezus' licht komt dat allemaal open en bloot te liggen. Ja, dat doet pijn aan de ogen. En vraagt van jou om positie te kiezen. *Dit is het oordeel*, zegt Jezus in Johannes 3. Crisis staat daar. Het licht van Jezus brengt mensen in crisis. Duik je weg voor het licht, of ga je in het licht staan? *Wie niet gelooft, is al veroordeeld*, zegt Jezus. Indringende woorden. Bloedserius. Wat doe jij? Kies jij voor het licht of voor de duisternis, voor het leven of voor de dood?

Loop in het Licht **dia**

Nou, fijn, kun je zeggen. Jezus gooit voor een heleboel mensen de deur op slot. Alleen als je gelooft is er licht voor jou. Ja, zou je denken. Toch denk ik dat het helemaal anders is. *Ik ben het licht van de wereld*, zegt Jezus. Niet voor een klein, select groepje. Maar voor iedereen, wereldwijd. Ik bied het aan, het licht waardoor je nooit meer in de duisternis loopt. *Wie Mij*

⁷ In de week waarin deze preek geschreven werd, verscheen het rapport over het buitensporige geweld dat werd gebruikt door Nederlandse strijdkrachten in Indonesië.

volgt loopt nooit meer in de duisternis. Hoor je de uitnodiging? Ook voor jou. Voor iedereen. Volg Mij, dan nooit meer duisternis. Denk aan de wolkkolom in de woestijn. Altijd die nabijheid van God. Zo dichtbij zal Ik zijn voor jou, zegt Jezus. Nooit meer duisternis. Er is vergeving, er is genade, altijd een nieuw begin. Er is een stralende toekomst voor je weggelegd. Ik vang je op in wat je ook meemaakt. Ja, soms schuiven er wolken voor de zon, maar daarachter zal er licht zijn, het licht van Jezus dat je niet verlaat en jou opvangt in zijn liefde.

Nooit meer duisternis, als je Mij volgt, zegt Jezus. Maar Hij zegt ook: *je zult licht hebben dat leven geeft.* Lieve mensen, denk je dat in. Licht hebben dat *leven* geeft. Het licht van Jezus hebben dat leven geeft. Aan jezelf. En ook aan anderen. Omdat je het licht van Jezus opvangt en weerspiegelt, doorgeeft. *Dan zal God zichtbaar worden in alles wat je doet,* zegt Jezus in Johannes 3, 21. Denk aan de troep, de duisternis en rotzooi, de haat en het geweld. Hoe kan het lichter worden?! Ik kwam een uitspraak tegen van Martin Luther King: **dia** *'Duisternis kan geen duisternis verdrijven, alleen licht kan dat; haat kan geen haat verdrijven, alleen liefde kan dat'.* En zo trad hij alle racisme en discriminatie in zijn land tegemoet. Met licht en met liefde. En daarmee maakte hij verschil.

Jezusvolgers: dat zijn mensen die in deze wereld het licht van Jezus laten schijnen. Kleine lichtpuntjes zijn ze, die doorgeven wat ze zelf van Jezus hebben opgevangen. Groot hoeft niet. Ver weg ook niet. Dichtbij huis is prima. Dat beetje liefde. Een teder gebaar voor wie het nodig heeft. Wat mildheid in gesprek met anderen. Daden van hulp en zorg, woorden van liefde. De wereld zit er zo op te wachten. Wat als er geen licht is? Wat als *jouw* licht er niet is? Dat zou erg zijn. Loop in het licht, want waar licht is, daar is Jezus ook.

Slot **dia**

Wie Mij volgt, heeft licht dat leven geeft... Ik daag jullie uit: Voor wie kun jij in de week die komt een licht zijn?

Amen